

„Úseková rozhodčí služba“ při cvičeních

Podplukovník Jiří Kavena

Při dvoustranných cvičeních s vojsky se kromě vojskové rozhodčí služby vytváří úseková rozhodčí služba, která je jakousi prodlouženou rukou ředitelství cvičení; rozehrává, ve smyslu zásadních pokynů ředitelství cvičení, situaci na bojišti a přiznává úspěch a neúspěch cvičícím stranám.

Své úkoly plní zpravidla pouze s malou pomocí vojskové rozhodčí služby, která je pouze informuje o rozhodnutích velitelů a mnohdy ani to ne.

Příslušníci úsekové rozhodčí služby řídí boj zpravidla praporky. V praxi to vypadá tak, že mezi oběma bojujícími stranami se pohybuje řada důstojníků, poddůstojníků a mužstva (i když velmi řídká), kteří podle pokynů nadřazených úsekových orgánů červeným praporkem zastavují jednu stranu a bílým praporkem dávají druhé straně znamení, že může postupovat vpřed.

Tento systém v současné době nemůže absolutně vyhovovat, vzhledem k tomu, že se jednak zvýšily pohybové možnosti jednotek, jednak značně vzrostlo tempo útoku. Tomuto tempu nemohou pěší pomocníci úsekových rozhodčích v žádném případě stačit. Vzhledem k velkému počtu vozidel nelze předpokládat, že by jednotliví pomocníci mohli být vybaveni terénními vozidly. Kromě toho používání cvičných nábojů u tankových děl prakticky úplně znemožnilo pohyb těchto rozhodčích před tankovými jednotkami.

Zkušenosti ze cvičení ukazují, že k tomu, aby úseková rozhodčí služba mohla správně a včas ovlivňovat situaci na bojišti, je třeba:

- reagovat na rozhodnutí velitelů ještě dříve, než je začnou vojska uskutečňovat;
- zvýšit pohyblivost úsekové rozhodčí služby alespoň na úroveň cvičících vojsk;
- zvýšit účinnost rozehry situace na bojišti přímým vlivem na velitele cvičících jednotek.

To především vyžaduje, aby vojsková rozhodčí služba hlásila úsekovému rozhodčímu každé rozhodnutí velitele ihned, jakmile je přijme. Úseková služba může tak jednak zaujmout vhodné stanoviště (zvláště ve střetném boji a v boji v hloubce), jednak připravit odpovídající rozehru situace. Předpokladem je, aby vojsková rozhodčí služba měla rádiové spojení s úsekovou rozhodčí službou.

Dalším předpokladem je vybavení úsekové rozhodčí služby vhodnými terénními vozidly. Jako nejvhodnější se jeví OT T810 pro svoji velkou pohyblivost. Gazy nebo jiná kolová vozidla v mokřem terénu tankům nestačí.

Úseková služba musí mít možnost přímého vstupu do rádiových sítí jednotek a přímého ovlivňování činnosti jednotek prostřednictvím organických velitelů. Nejde zde o ovlivňování rozhodnutí velitelů tím, že se mu budou diktovat úkoly, ale o to, že se dosavadní povely, které se dříve dávaly praporky, nahradí rádiovými rozkazy.

Rychlý spád boje, nová technika a větší manévrovací schopnosti jednotek vyžadují i novou organizaci ÚRS. Především to vyžaduje stáhnout z bojiště vojáky s praporky a tyto použít pouze tam, kde se nepodařilo včas zastavit jednotky a ty se dostaly do těsného dotyku.

Místo čáry rozhodčích s praporky je nutné zříditi pomocná stanoviště úsekové rozhodčí služby na terénních vozidlech a z nich řídit boj.

Praxe ukazuje, že celý prostor předpokládaného bojiště je nutno rozdělit na několik úseků. Je vhodné, aby úsek nebyl širší než útočné pásmo pluku a zahrnoval prostor, kde se předpokládá střetnutí dvou pluků. Tento úsek rozdělit do hloubky (s přihlédnutím na terén) na pásy asi v šířce útočného pásma praporu. Takto vzniklé pásy rozdělit na polovinu (obr. 1).

ÚSEK "A"

Obr. 1

Rozhraní mezi polovinami vést v prostoru pravděpodobného střetnutí. Pro každou polovinu pásu vytvořit jedno pomocné stanoviště ÚRS.

Malá rozlehlost našich VVP nutí ředitelství cvičení určit předem čáru střetnutí a vytvářením situací na přístupových osách sladit příchod obou stran do prostoru střetnutí.

Tento úkol by plnilo každé stanoviště ve svém pásmu tím, že by jeho část postupovala od okraje úseku až po čáru střetnutí před čelem řídicích vojsk a tato v nutných případech zdržovala rozehráváním leteckých úderů, zátarasů atd. V takových případech je vhodné pustit průzkum vpřed a nezdržovat jej na čele hlavních sil.

Po příchodu části stanoviště na čáru střetnutí by jedno ze stanovišť převzalo rozehru střetnutí obou stran. Zpravidla to bude to stanoviště, které bude postupovat na čele praporu, kterému se přiznává úspěch. Druhé stanoviště by ustoupilo do hloubky jeden až dva kilometry a převzalo by řízení boje v hloubce. První stanoviště po převzetí řízení boje druhým stanovištěm by se přesunulo do větší hloubky, kde by opět převzalo řízení boje (obr. 2).

Na stanovišti jsou kromě náčelníka stanoviště dva důstojníci, radiisté a pět až šest poddůstojníků a mužstvo ke značkování paleb, zásahu mezi jednotky a lokalizaci místního požáru.

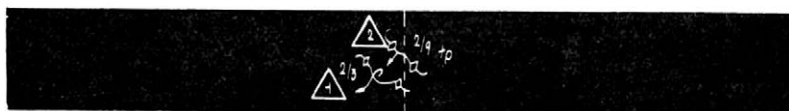
Stanoviště je nutné vybavit dostatečným množstvím imitačních prostředků ke značkování dělostřeleckých paleb a jednoduchými protipožárními prostředky.

Pomocné stanoviště rozehrává boj tak, že vstupuje do sítě bojujících jednotek zvláštním volacím znakem nebo otevřeně (místo dřívějších signálů praporky) vydává rozkazy, kterými ovlivňuje činnost vojsk. Kupř.: „Pravá rota zastavit postup, je pod palbou protitankových zbraní, dva pravé tanky zničeny,“ nebo „tanky věžové číslo 678 a 674 zničeny“ apod.

Spojení vojskových rozhodčích s úsekovou službou by bylo přes náčelníka úseku, který by měl spojení s rozhodčím u pluku. Rozhodčí u velitele pluku by měl rádiovou stanicí, kterou by rozhodčí vstupoval do sítě příslušného úseku, jakmile se dostaví do jeho úseku. Společná síť, kde jsou všichni úsekové rozhodčí a všichni rozhodčí pluků je dosti nevýhodná, vzhledem k velkému zatížení

a) sestava úsekové rozhodčí služby za přibližování jednotek;

b) sestava úsekové rozhodčí služby za rozehry střetnutí;

c) manévr úsekové rozhodčí služby za boje v hloubce.

Obr. 2

Taková organizace úsekové rozhodčí služby vyžaduje pro každý úsek 4–6 pomocných stanovišť, podle předpokládaného průběhu boje. Je nutné, aby přímo u úsekového rozhodčího bylo jedno pomocné stanoviště k zásahu na nepředvídané směry.

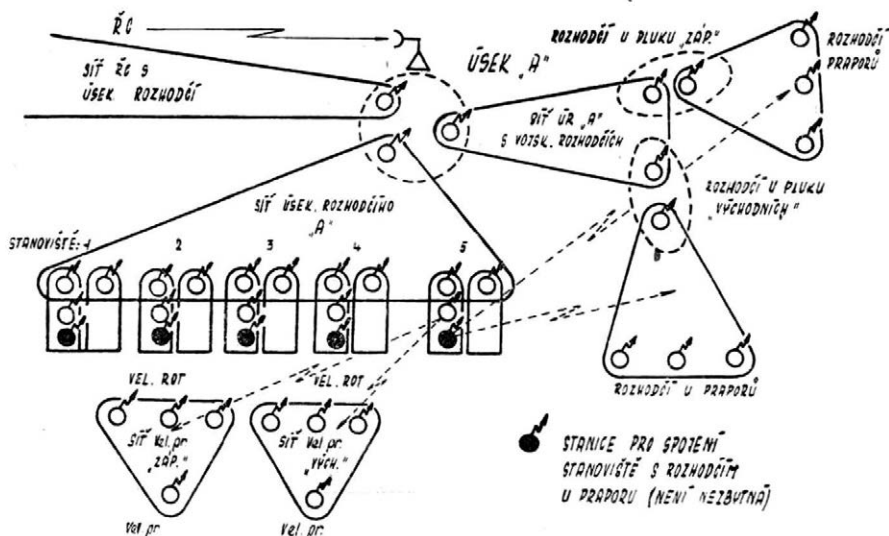
— Pomocné stanoviště je nejvýhodnější organizovat takto:

- 2 LOT (T810);
- rádiová stanice pro spojení s náčelníkem úseku a s ostatními pomocnými stanovišti;
- rádiová stanice pro vstup do bojových sítí cvičících jednotek postupujících v jeho pásmu;
- motocykl.

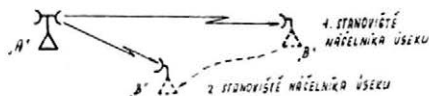
a poměrně velkým vzdálenostem mezi jednotlivými rádiovými stanicemi. Budou-li mezi rozhodčím u pluku a rozhodčím u praporu zvláštní rádiové sítě, je výhodné, aby každé stanoviště mělo rádiovou stanicí pro vstup do této sítě (obr. 3).

Z náčrtu je vidět, že pro jeden úsek je třeba nejméně 18 rádiových stanic. Uvážíme-li však, že každý OT má vlastní stanicí, klesne celkový počet na osm stanic. K zabezpečení trvalého spojení RC s náčelníkem úseku je vhodné přidělit náčelníkovi úseku „B“ vůz ze soupravy RDS 66, aby měl možnost rychlého přemístění, bez ztráty směrového spojení (obr. 4).

Takto organizovaná úseková rozhodčí služba je schopna reagovat na každé rozhodnutí velitelů

Obr. 3

Obr. 4

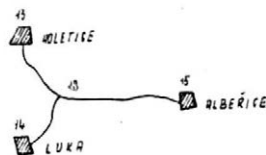
i když se bude lišit od předpokládaného cvičení. Bude však vyžadovat daleko větší součinnost s vojskovou rozhodčí službou než dosud.

Vzhledem k tomu, že cvičení se zpravidla odehrává v terénu, který je předem vybrán, je výhodné místo normálního kódování terénu pomocí sítě (které je velmi zdoluhavé a nepřesné zvláště při překódování pomocí hovorových tabulek) zakódovat přímo terénní předměty. Tyto kódy zakodit do map jak úsekových, tak vojenských rovožnic (obr. 5).

Rovněž pro předávání rozhodnutí velitelů a hlášení o činnosti vojsk je výhodné sestavit tabulku předpokládané činnosti vojsk (po variantách). V zásadě jde o signální tabulku, která se běžně používá u útvaru, ale která je upravena a upřesněna podle plánu cvičení. Nejvhodnější je používat trojčíslí, v němž první číslo je číslo

stanoviště a druhá dvě čísla udávají význam. Vojensko rozhodčí používají další čísla (7, 8 atd.). To znamená, že všechny zprávy od 1. stanoviště budou mít trojčíslí začínající jedničkou a všechny zprávy od rozhodčího jednoho pluku budou mít trojčíslí, začínající například devítkou.

Tato tabulka značně urychlí práci. Na posledním cvičení přijali během jedné hodiny snadno dva důstojníci ze tří rádiových sítí 30 zpráv při současném řízení úseků.

Obr. 5

Ve svém článku jsem uvedl některé zkušenosti z organizace úsekové služby z větších cvičení tankových útvarů, které nebyly dosud komplexně uplatněny.